

Kiitämme yhteisistä vuosista asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme.

Työterveyshuollon elinkaari 1976 – 2020

Työnantaja velvoittava työterveyshuoltolaki tuli voimaan 1.1.1979. Ennen lain voimaantuloa terveyskeskuksilla oli mahdollisuus, mutta ei velvollisuus tarjota työnantajille työterveyshuoltopalveluja. Lääkintöhallitus antoi tähän mahdollisuuden. Hyvinkään terveyskeskuksessa tehtiin kysely helmikuussa 1976 työnantajille halukkuudesta liittyä työterveyshuoltopalveluiden piiriin. Kysely lähetettiin 421 työnantajalle, joista 72 palautti kyselyn. Noin puolet vastaajista oli kiinnostuneita liittymään palveluiden piiriin. Tähän aikaan Hyvinkäällä yrittäjät valmistelivat oman työterveyskeskuksen avaamista.

Varsinainen vastaanottopalvelu käynnistyi syyskuussa 1976. Tällöin palveluiden piiriin liittyi 11 yritystä, joissa oli n. 1300 työntekijää. Alkuvaiheessa liittyi yrityksiä, joissa olivat suurimmat terveysriskit. Suurimpia yrityksiä olivat mm. Osuusliike Ahjo, Oy Suomen Vanutehdas-Finnwad Ltd, Rentto Oy ja Kaapelitehdas Reka Oy.

Työterveyshuoltotoiminnan käynnistyminen tapahtui Hämeenkatu 6:ssa ja henkilökuntaan kuului yksi osa-aikainen lääkäri, kaksi työterveyshoitajaa ja yksi vastaanottoavustaja.

Vuoden 1977 alusta Hyvinkään kaupungin n. 1500 työntekijää tulivat työterveyshuoltopalveluiden piiriin.

Ennaltaehkäisevien palveluiden (terveydenhoito, terveystieteiden tutkimus, liikunnallinen kuntoutus, työolosuhteisiin kohdistuva toiminta) lisäksi työnantajille tarjottiin myös ensiapuluonteisia sairaanhoitopalveluita. Terveystieteidenhoitajan todistus riitti työntekijöiden lyhytaikaisissa sairauksissa kuten nuhakuumeissa. Pitkäaikaisaikoja ei hoidettu.

Vuoden 1978 loppuun mennessä asiakasmäärä oli kasvanut 3800:aan 20:ssä eri yrityksessä.

Työterveyshuoltolain tultua voimaan 1.1.1979, työterveyshuoltotoiminnan aloituksen määrittelyn teki Valtioneuvosto, mikä määritteli kiireellisyysjärjestyksen toimialojen olosuhteiden mukaan. Kunnan terveyskeskusten tuli tuottaa alueella sijaitsevissa työ- ja toimipaikoissa työnantajan järjestettäväksi määrättyjä työterveyshuoltopalveluja. Vuoden 1979 lopussa oli asiakasmäärä 4500 ja n. 40 työnantajaa.

Vuoden 1980 puolella otettiin uusia yksityisiä työnantajia, omaa työtään tekeviä ja maatalousyrittäjiä terveyskeskuksen työterveyshuollon piiriin. Tällöin työterveyshuolto oli kovan paineen alaisena. Työterveyspalveluja jonotti useita kymmeniä työnantajia, joista osa voitiin ottaa vasta 2-3 vuoden kuluttua palvelujen anomisajankohdasta.

Vuonna 1983 työterveyshuollon toimipiste muutti Hämeenkadulta Sandelininkadulle pääterveysaseman viereiseen siniseen taloon.

Lakisääteisen työterveyspalvelujen voimakkaan kysynnän vuoksi lopetettiin kaupungin työntekijöille työterveyshuoltona järjestetyt sairaanhoitopalvelut 1980 – 1984. Sairaanhoitopalvelut palautettiin takaisin 1.2.1985, kun lakisääteiset palvelut oli saatu ajantasalle. Kaupungin henkilöstöasiointimikunnan 13.12.1984 tekemän päätöksen mukaan voitiin enintään kolmen pv:n pituisen sairausloman syy osoittaa viranhaltijan tai työntekijän omalla vakuutuksella. Kaupungin henkilökunnan fysikaalisesta hoidosta ja kuntoutuksesta korvattiin lääkärin määräämänä kaksi hoitosarjaa vuoden aikana ja omavastuuosuus oli 10 mk/kerta ja 150 mk/hoitosarja.

1.2.1985 toimipiste toimi Sandelininkatu 1 vanhassa rakennuksessa ja ylimmässä kerroksessa (nykyiset tilat).

Vuoden 1986 lopussa oli 280 työnantajaa, yrittäjää tai omaa työtään tekevää sekä 25 maatalousyrittäjää. Yrityksissä oli yhteensä 7300 työntekijää. Suurin yritys on ollut Hyvinkään kaupunki n. 2300 työntekijällään. Työterveyshuollon henkilökuntaan kuului osastonhoitajan lisäksi neljä terveydenhoitajaa, kaksi vastaanottoavustajaa ja neljä osa-aikaista lääkärinä. Lääkintävoimistelija ja psykologin asiantuntemus oli käytettävissä.

2000-luvulla työterveyshuollon palveluntarjonta lisääntyi Hyvinkäällä ja asiakkuuksia siirtyi ulkopuolelle. Asiakasmäärä oli vuonna 2007 4700. Lääkäripulaa oli vaikea paikata ja mm. tästä johtuen koko maassa lisääntyi terveyskeskusten työterveyshuoltojen liikelaitokset. Myös Kuuma-Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminnan kärkihankkeeksi määriteltiin alueellinen työterveyshuolto v. 2007. Liikelaitoshankkeessa oli mukana kuusi lähikuntaa. Tavoite oli, että liikelaitos aloittaisi 1.1.2010. Tämä hanke ei päässyt tavoitteeseen.

Uusi seudullisen työterveyshuollon selvitys tehtiin vuonna 2013-2014. Kunta- ja kilpailulainsäädännön muutosten vuoksi kuntien tuottamat sairaanhoitopalvelut tuli yhtiöittää vuoteen 2014 loppuun mennessä. Selvitystyö jatkui ja asiaa käsiteltiin Kuuma-komissiossa ja mm. tuleva sote-ratkaisu siirsi yhteistä päätöksen tekemistä. Kunnat alkoivat tehdä syksyllä 2016 omia ratkaisuja työterveyshuoltojen jatkumisesta.

Työterveyshuollon sairaanhoitopalveluiden yhtiöittämisvelvoitetta siirrettiin vuoteen 2019. Kesällä 2018 tehtiin uusi selvitys ja henkilökunnan yt oli elokuussa 2018 ja KH teki päätöksen palveluiden kilpailuttamisesta 10.12.2018. Päätös kilpailutuksen tuloksesta saatiin 17.12.2019. Toiminta siirtyy uudelle toimijalle 1.4.2020.

Vuosien 2013 – 2019 työterveyshuollossa on otettu käyttöön mm. sähköinen terveystarkastus, Firstbeat-mittaus, laatukäsikirja mittareineen ja kuukausittaiset Wott-asiakaspalautteet. Vuonna 2019 Wott- tuloksissa asiakastytyväisyys oli korkealla tasolla. Vastaanotoilla käynneistä 91% - 93% oli tyytyväisiä.

Tyte toimi Laatuverkoston jäsenenä ja näin saatiin uusia yhteisiä tavoitteita ja ideoita käyttöön. Samoin tyte oli Työ ja Terveys ry:n jäsen ja tämä yhteistyö mahdollisti kumppanuussopimusten teon toisessa kunnassa olevan yrityksen kanssa.

Henkilöstönä koimme kuuluvamme soten toimialueeseen. Tämä mahdollisti helposti yhteistyön, yhteiset koulutukset ja yhteiset tavoitteet potilaan/asiakkaan hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitämiseksi sekä sairauksien hoitamiseksi. Toiminnan sisältöjä ja johtamista tarkasteltiin ”johtamisen nelikentässä”. Toimintoja virtaviivaistettiin sekä Lean-ajatusmaailmaan paneuduttiin.

Soten irtaantuminen ja suuren n. 1000 asiakkaan siirtyminen pois asiakaskunnastamme aiheutti henkilöstömme irtisanoutumista. Huoli tulevasta muutoksesta aiheutti epävarmuutta toiminnan kilpailutuksesta johtuen. Työntekijävaihtuvuus on ollut vähäistä vuosien kuluessa. Irtisanoutumisia on ollut lähes ainoastaan paikkakunnalta muuton vuoksi tai työpaikan saanti lähempänä asuinpaikkaa.

Tyte toimi nettobudjetoituna yksikkönä. Kulujen jälkeen vuosilta 2013 – 2019 toimintakatteen mukaan tyte tuotti kaupungin kassaan 1.9 milj.€:oa. Vuonna 2019 työterveyshuollon kustannus oli ennen Kelan korvausta 489€/hlö, mikä on hyvin kohtuullinen kustannus. Ennaltaehkäisevän työn osuus on kasvanut vuodesta 2010 25%:sta vuonna 2019 58%:iin.

Lähteinä käytetty Historia-kansioomme kerättyjä lehtileikkeitä, virallisia asiakirjoja, päätöksiä, muistioita jne.